

Извјештај
о активностима и раду
Смјера за црквену музику и појање
Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву
за академску 2016 – 2017. годину

Као и претходних година, у академској 2016 – 2017. години студенти Смјера за црквену музику и појање активно су учествовали на умјетничком плану кроз различите видове концертног ангажмана. Хор Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф. наставио је са одржавањем цјеловечерњих концерата и концертних наступа по врло различитим, али и значајним поводима: фестивалским, јубиларним, пригодним, уобичајеним – у земљи и иностранству (Дубровник, Београд, Сремски Карловци, Сарајево, Источно Сарајево) представљајући своја достигнућа на пољу хорске музике. Хор је забиљежио и продукцијска – телевизијска и аудио снимања својих цјеловечерњих концерата и концертних наступа од стране јавних државних сервиса, али и професионалних продукцијских кућа, а реализовао је и снимање новог, петог по реду компакт диска у продукцији агенције „Грамофон“ из Сарајева. Концертном ангажману се придружио и ансамбл појаца, којим руководи др Предраг Ђоковић, ванр. проф. Ови ансамбли су одржали цјеловечерњи концерт у Саборној цркви у Београду – на тај начин представљајући Смјер за црквену музику и појање (јединствен на простору бивше државе) у Србији. Хор је „одговарао“ и на архијерејској литургији – устоличењу новоизабраног митрополита дабробосанског господина Хризостома у Сарајеву. Студенти смјера су учествовали и у реализацији оперске представе Станислава Биничког „На уранку“ – у највећем броју сачињавајући хорски ансамбл. Мастер рад на тему „Музичко нотирање службе Св. Свештеномученику Петру, митрополиту дабробосанском“ из предмета Црквено појање с правилом, под менторством др Предрага Ђоковића, ванр. проф. одбранио је Борислав Бјелогрић, чиме је, у оквиру трећег циклуса студија на овом смјеру настављен допринос на пољу мелографског рада из области црквеног појања.

1) Цјеловечерњи концерти

* Концерт Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф., у оквиру манифестације „Светом Влаху у част“, поводом јубиларне 1700. годишњице мучеништва Светог Влаха, заштитника града Дубровника, у организацији епископије Захумско – херцеговачке и приморске, бискупије Дубровачке и Града Дубровника. На концерту су бесједили епископ захумско – херцеговачки и приморски господин Григорије, бискуп дубровачки монсињор Мате Узинић и протојереј

Дражен Тупањанин. У циљу зближавања градова Дубровника и Требиња након ратних дешавања, овај догађај је оцијењен као историјски. Галерија „Лазарети“, стари град, Дубровник, 30. децембар 2016.

РТВ медији:

- *Јавни сервис* ХРТ (Хрватска радио-телевизија), Загреб;

- *Јавни сервис* РТРС, Бања Лука;

- *Херцег* ТВ, Требиње и др.

Бројни електронски и штампани медији

* Васкршњи концерт (цјеловечерњи) Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф., у организацији СКПД „Просвјета“ из Сарајева. Као гости хора, на концерту су наступили и Хор и оркестар Основне музичке школе из Источног Сарајева, диригент Јована Марић и студент хармонике Музичке академије у Источном Сарајеву Александар Николић, класа проф. др Зоран Ракић. Концертна сала Дома Оружаних снага БиХ, Сарајево, 20. април 2017.

Поред конференције за штампу одржане у просторијама организатора концерта, СКПД „Просвјета“ у Сарајеву, о догађају су извјештавали и бројни медији.

Двије продукцијске куће су реализовале снимање концерта:

- аудио-снимање, агенција „Грамофон“ из Сарајева, директор и главни продуцент: Един Зубчевић, сниматељ и обрада звука: Ерик Бајрамовић;

- телевизијско снимање: продукцијска мрежа ОСМ у копродукцији са самосталним сниматељима (снимак је емитован у овој медијској кући и државном *Јавном серверу* РТРС).

* Концерт Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф., поводом 25 година од почетка рада љетње школе црквене музике и појања „Корнелију у спомен“ у Сремским Карловцима, Свечана сала Карловачке гимназије, Сремски Карловци, 16. јун 2017. У једном дијелу концерта Ансамблом појаца из овог хора дириговао је др Предраг Ђоковић, ванр. проф.

Иницијатори и координатори организације концерта: проф. др Даница Петровић и проф. мр Раде Радовић. Организација: Друштво за његовање старих традиција Сремских Карловаца, ректори Карловачке и Београдске богословије; финансијски помогли: Скупштина Града Источно Сарајево и директорица Студентског центра Источно Сарајево Александра Бјелица.

* Концерт Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф., у циљу представљања Смјера за црквену музику и појање Музичке академије у Источном Сарајеву у Србији, Саборна црква, Београд, 17. јун 2017. У једном дијелу концерта Ансамблом појаца из овог хора дириговао је др Предраг Ђоковић, ванр. проф. Концерт је одржан са благословом Патријарха српског и Митрополита Београдско – Карловачког господина Иринеја.

Иницијатори и координатори организације концерта: проф. др Даница Петровић и проф. мр Раде Радовић. Организација: Митрополија Београдско – Карловачка, Ректор Београдске богословије, старјешина Саборне цркве и предсједник Првог Београдског пјевачког друштва протојереј-ставрофор Петар Лукић; финансијски помогли: Скупштина Града Источно Сарајево и директорица Студентског центра Источно Сарајево Александра Бјелица.

Уводну ријеч на овом концерту изговорила је музиколог проф. др Даница Петровић, која је у првим годинама рада Смјера дала веома значајан допринос његовој афирмацији. Између осталог, она се у свом обраћању осврнула на период оснивања (1998 – 1999. академске године), почетак рада и значај Смјера за црквену музику и појање – јединственог студијског смјера у регији, на улогу и значај његовог хора, а све на иницијативу и залагање блаженопочившег митрополита дабробосанског Николаја, изразивши му и овом приликом захвалност.

На крају концерта свим присутним се обратио Његова Светост Патријарх Иринеј: „Велико позитивно изненађење и велико духовно освежење које сте вечерас приредили Београду. И верујем, и сви чланови београдског хора да би вам озбиљно... се захвалили. Лепо је то што Сарајево има такав хор. Надам се да ћете на устоличењу новог митрополита ви певати на литургији. Наставите тако, то је велико духовно оснажење града Српско Сарајево, некада највећи српски град ван Србије и данас је велико у духовном смислу. Ви сте велико духовно освежење и потпора у неговању онога што је наше, чиме се поносимо не само овде него и у свету. Ово је један заиста диван, врло увежбан хор. Значи да сте дуго вежбали и да редовно вежбате, што се да врло лако видети и утврдити. Хвала вам на овој дивној вечери и верујте да сам остао још два сата не би нам било досадно. Хвала вам!“

Медији:

- Интервјуи диригентата Рада Радовића и Предрага Ђоковића, Радио „Слово љубве“, Београд, 16. јун 2017;
- Новинска агенција СРНА: „Патријарх Иринеј на концерту Хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије у Источном Сарајеву у Саборној цркви у Београду“; „Концерти Хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије у Источном Сарајеву у Сремским Карловцима и у Београду“, јун 2017;
- Валентина Дутина: „Концерти Хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву у Сремским Карловцима и у Београду (16. И 17. јун 2017)“, веб сајтови Музичке академије у Источном Сарајеву и Универзитета у Источном Сарајеву.¹

¹ „[...] Оно што представља квалитет и посебност овог хора је и чињеница да у њему пјевају не само студенти Смјера за црквену музику и појање, него и студенти других смјерова Академије, који долазе из различитих средина и земаља. Оно што их сабира у заједничкој мисији свакако је и изузетна посвећеност и прегалачки рад професора Радовића, који студентима пружа драгоцјен увид у област вокалне музичке интерпретације, профилисања естетике хорског звука и разумијевања различитих аспеката музичког дјела и његовог интерактивног односа. [...] Необично за концерт у Саборној цркви у Београду били су аплаузи, који нису традиција на овом мјесту, а они су, како се концерт примицао крају, били све гласнији. [...] О значају и квалитету овог хорског ансамбла свједочи и чињеница да је хор вишеструко награђиван на престижним свјетским хорским такмичењима, али последњих неколико година, услед недостатка неопходне финансијске подршке, изостали су одласци на значајне музичке манифестације, а самим тим и прилике за вредновање његовог свеукупног рада и квалитета. [...] Хвала свима на подршци и пруженој прилици да хор јавно прикаже резултате свог марљивог рада и залагања и да његов квалитет буде препознат. Хвала члановима хора на истрајности и труду, хвала маестру Радовићу на посвећености, професору Ђоковићу на ангажману. Изнад свега велико хвала Његовој Светости Патријарху српском господину Иринеју, на присуству и на незаборавним ријечима захвалности и подршке, које ће остати дубоко урезане у сјећање свима нама и бити снажан подстрек и благослов за даљи рад.“

* Интерни концерт Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф., за ученике и наставнике Основне музичке школе у Источном Сарајеву, Концертна сала Музичке академије у Источном Сарајеву, 6. април 2017.

2) Концертни наступи

* Наступ (20–минутни) Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф. на отварању првог фестивала православне духовне музике „Дани Слоге“ Сарајево – Источно Сарајево, Саборна црква, Сарајево, 5. новембар 2016; организација: Митрополија дабробосанска и СПД „Слога“ из Сарајева; медијски покровитељ – снимак цијелог концерта: *Јавни сервис* БХРТ – БХТ1.

Овом приликом је, за досадашњи рад на унапређењу црквене музике, диригенту Раду Радовићу уручено највеће одликовање Митрополије дабробосанске – Златни орден. Одликовање је диригенту уручио старјешина Саборног храма Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву протојереј – ставрофор др Владимир Ступар. Такође, свих 5 ансамбала – учесника великог концерта отварања фестивала су добили захвалнице од организатора.

- ТВ – прилози (уз снимање концерта): - *Јавни сервис* РТРС, Бањалука, - БН, Бијељина, - ХЕМА, Сарајево, - ОСМ, Пале;

- бројни радио прилози, репортаже и новински чланци;

- Интервју диригента Рада Радовића за телевизију „Хема“ из Сарајева;

* Наступ (15–минутни) Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф. на Свечаној академији, поводом Дана Универзитета у Источном Сарајеву и његовог јубилеја – 25 година од оснивања (програм: С. С. Мокрањац: Петнаеста руковет, А. Кастаљски: Велико славословље бр. 2 за велики хор) , Велики амфитеатар ЕТФ-а, Источно Сарајево, 24. мај 2017.

* Наступ Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф. на Свечаној академији, поводом јубилеја – 20 година од оснивања Међурелигијског вијећа Босне и Херцеговине (програм: А. Кастаљски: Велико славословље бр. 2 за велики хор), Народно позориште, Сарајево, 29. јун 2017.

Хор је наступио испред СПЦ, са благословом владике Григорија – епископа Захумско – херцеговачког и приморског и администратора Митрополије дабробосанске, председника Међурелигијског вијећа БиХ. Организација: Међурелигијско вијеће БиХ.

Академију је снимао и у одложеном снимку неколико пута емитовао *Јавни сервис* Босне и Херцеговине БХТ1.

* Концерт професора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву у Словенској Бистрици (Словенија), Витешка дворана, 4. април 2017. Наступ Др Предрага Ђоковића,

контратенора уз пратњу гитаристе мр Војислава Ивановића, програм: J. Dowland: *Flow my tears* и V. Ivanović: *Alas, alack*.

* Концерт професора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву у Марибору (Словенија), Велика дворана Конзерваторија Марибор, 5. април 2017. Наступ Др Предрага Ђоковића, контратенора уз пратњу гитаристе мр Војислава Ивановића, програм: J. Dowland: *Flow my tears* и V. Ivanović: *Alas, alack*.

* Концерт професора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву у Љубљани (Словенија), Казинска дворана, 6. април 2017. Наступ Др Предрага Ђоковића, контратенора уз пратњу гитаристе мр Војислава Ивановића, програм: J. Dowland: *Flow my tears* и V. Ivanović: *Alas, alack*.

* Концерт професора Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву у Бечу (Аустрија), Richard Wagner Konservatorium, 7. април 2017. Наступ Др Предрага Ђоковића, контратенора уз пратњу гитаристе мр Војислава Ивановића, програм: J. Dowland: *Flow my tears* и V. Ivanović: *Alas, alack*.

* Наступ групе појаца на завршном концерту полазника 25. Летње школе црквеног појања „Корнелију у спомен“ у Сремским Карловцима (диригент др Предраг Ђоковић). Карловачка гимназија, 5. август 2017. године. Програм: *Блажен муж*, запис Стеван Ст. Мокрањац; *Днес на Синајстјеј горје*, запис Ненада Барачког; Стихира и тропар преподној Ангелини, деспотици српској, запис Бранка Цвејића.

3) Стручна дјелатност

* Снимање компакт диска Камерног хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, умјетнички руководиолац и диригент мр Раде Радовић, ред. проф.

Продукција: агенција „Грамофон“, Сарајево, директор и главни продуцент: Един Зубчевић, сниматељ, микс и обрада звука: Ерик Бајрамовић, мастеринг – постпродукција: Владо Цихан, *Milkshop* (Беч). Ово, пето по реду продукцијско снимање компакт дискова Камерног хора обављено је у концертној дворани Дома Оружаних снага БиХ у Сарајеву 11. и 25. јуна 2017. године. Као рекламну пјесму будућег компакт диска, агенција „Грамофон“ (www.gramofon.ba) је 5. октобра 2017. године на друштвеној мрежи *Youtube* објавила композицију Херувимска пјесма Монахиње Јулијане Денисове, каталогски број издања: *GCD1027, (C) & (P) Gramofon 2017*. Снимак су преузели многи интернет портали, а послужио је и као реклама за цјеловечерњи концерт 5. новембра 2017. године (Централни дом полиције, Сарајево), којим је Камерни хор званично затворио Међународни цез фестивал *Sarajevo Jazz – fest*, који је у Сарајеву одржан од 31. октобра до

5. новембра 2017. Од овог концерта и са снимањем компакт диска називу ансамблу је враћена ријеч „Камерни“ (изостављена од септембра 2011. године).

Програм компакт диска:

- Исаија Србин: Агиос о Теос
- Монахиња Јулијана (Денисова): Херувимска пјесма
- Георгиј Свиридов: Приидите, поклонимсја
- Георгиј Свиридов: Свјатиј Боже
- Монахиња Јулијана (Денисова): Во царствији Твојем
- Корнелије Станковић: Догматик, II глас
- Павел Чесноков: Тебе појем
- Александар Кастаљски: Велико славословље
- Блажен муж, *напјев Кијево – Печерске лавре*
(соло: Стефан Мирковић, тенор)
- Душан Радић: Гунгулице
- Стеван Стојановић Мокрањац: Петнаеста руковет
(соло: Стефан Мирковић, тенор)
- Драгана Величковић Пантић: Голема ч`чкалица

* Учешће др Предрага Ђоковића у својсву стручног консултанта на пројекту дигитализације појачких зборника под називом „Древни звук у слици“ Музиколошког института САНУ, мај 2017. године (руководилац др Весна Сара Пено), финансираног од стране Министарства културе Републике Србије.

4) Публикације, научни радови и рецензије

5) Предавања, научни скупови, семинари – стручне школе

* Међународни научни скуп *ARS NOVA, EAST AND WEST*, у организацији *ISOCOM* (Међународно друштво за православну црквену музику), Праг, Чешка Република, 14 – 16. октобар 2016. Др Предраг Ђоковић, ванр. проф. је презентовао свој рад *Hints of the instrumental music in some sticheras of Serbian Church Chant.*

* Међународни научни скуп *KOSTA P. MANOJLOVIĆ AND THE IDEA OF SLAVIC AND BALKAN CULTURAL UNIFICATION (1918-1941)*, у организацији Музиколошког института Српске академије наука и уметности, Београд, 28 – 29. новембар 2016. Др Предраг Ђоковић, ванр. проф. је презентовао свој рад *Коста П. Манојловић и рана музика: Одјеци „Елизабетанске грознице“ у Србији.*

* Међународни научни скуп *SLAVONIC HIMNOGRAPHY: TRADITION AND INNOVATION*, у организацији Катедре за славистику на Бечком универзитету (Аустрија), 14 - 16. септембар 2017. Др Предраг Ђоковић, ванр. проф. је презентовао свој рад *TOWARSPERFECT UNITY: Hymnography and some musical reinterpretation within Serbian chanting practise*.

* Др Предраг Ђоковић, ванр. проф., одржао предавање о методици наставе црквеног појања студентима Одсека за етномузикологију на Факултет музичке уметности у Београду, 26. април 2017.

* Др Предраг Ђоковић, ванр. проф., одржао семинар црквеног појања у оквиру 25. Летње школе црквеног појања „Корнелију у спомен“ у Сремским Карловцима, 30. 7 - 6. 8. 2017.

6) Награде и признања

* *Златни орден* Светог Свештенотученика Петра дабробосанског, господину мр Раду Радовићу – највеће одликовање Митрополије дабробосанске, Сарајево: 31. 10. 2016, Мбр. 527/16, печат Митрополије дабробосанске, у потпису: епископ захумско – херцеговачки и приморски господин Григорије.

Одликовање је додијељено за досадашњи рад на унапређењу црквене музике, на приједлог СЦПД „Слога“ из Сарајева, а уручио га је старјешина Саборне цркве Рођења Пресвете Богородице у Сарајеву протојереј – ставрофор др Владимир Ступар на великом концерту – отварању првог фестивала православне духовне музике „Дани Слоге“ Сарајево – Источно Сарајево, Саборна црква Рођења Пресвете Богородице, Сарајево, 5. новембар 2016.

* *Захвалница* Хору Смера за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву за учешће (20 – минутни наступ) на отварању првог фестивала (нетакмичарског профила) православне духовне музике „Дани Слоге“ Сарајево – Источно Сарајево (5 – 8. новембар 2016), Саборна црква Рођења Пресвете Богородице, Сарајево, 5. новембар 2016.

7) Разно - остале активности

* Одговарања на богослужењима Хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, умјетнички руководилац и диригент мр Раде Радовић, ред. проф.

Заједничко одговарање Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф. и хора „Слога“ из Сарајева, под руководством мр

Стефана Мојсиловића на архијерејској литургији – устоличењу новог Митрополита дабробосанског господина Хризостома. Уз саслужење 19 епископа Српске православне цркве и 1 епископа Грчке православне цркве, на литургији је началствовао Његова Светост Патријарх српски и Митрополит Београдско – Карловачки господин Иринеј. У саставу здружених хорова (преко 50 пјевача) били су и поједини бивши чланови Камерног хора – сада свештеници и диригенти. Већим дијелом литургије хорови су заједно пјевали, а само поједине пјесме одвојено. Дириговали су: мр Раде Радовић, мр Стефан Мојсиловић и мр Јована Марић. Јавни сервис Босне и Херцеговине БХРТ је у директном преносу емитовао ово богослужење, а снимак су преузеле и бројне друге телевизијске куће. Саборна црква Рођења Пресвете Богородице, Сарајево, 3. септембар 2017.

Одговарање Хора Смјера за црквену музику и појање, под руководством диригента мр Рада Радовића, ред. проф на литургији (на празник Духова), Црква Светог Василија Острошког, Вељине, Источно Сарајево, 4. јун 2017.

* Опера Станислава Биничког „На уранку“, режија Љуба Божовића, клавијрска варијанта. Највећи дио петнаесточланог хора у овој музичко-сценској представи чинили су студенти Смјера за црквену музику и појање. Премијера опере: 22. мај 2017, Културни центар, Источно Сарајево, друга представа: 24. мај 2017, Културни центар, Источно Сарајево, трећа представа: 26. јун 2017, Културни центар, Пале.

Телевизијска емитовања претходних година снимљених концерата Камерног хора – Хора Смјера за црквену музику и појање Музичке академије Универзитета у Источном Сарајеву, под руководством редовног професора мр Рада Радовића, у сопственој продукцији наведених ТВ – сервиса:

* Федерална телевизија ФТВ, Сарајево: Концерт Камерног хора, одржан у оквиру међународног фестивала „Сарајевска зима“ у Сарајеву, Саборна црква у Сарајеву, продукција ФТВ, март 2004. године, емитовање: на Божић, 7. јануар 2017, у 10:30 часова.

* *Јави сервис* БХТ1, Сарајево, 20 – минутни наступ Хора Смјера за црквену музику и појање на великом свечаном концерту – отварању првог фестивала православне духовне музике „Дани Слоге“ Сарајево – Источно Сарајево, Саборна црква Рођења Пресвете Богородице, Сарајево, 5. новембар 2016, емитовање: на Божић, 7. јануар 2017, у 11:00 часова.

Источно Сарајево, 6. новембар 2017.

Руководилац катедре за црквену музику и појање

мр Раде Радовић, редовни професор